

ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Ю. В. РІБЦУН

**КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНА ТА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА
РОБОТА З ДІТЬМИ З ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИМ
НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ**

Навчально-методичний посібник

Київ 2014

Рібцун Ю. В. Дошкільнятко: корекційно-розвивальна і навчально-виховна робота з дітьми із ФФНМ: навч.-метод. посібник / Рібцун Ю. В. (рукопис) (9,0)

Науково-практична значущість розробки полягає в тому, що в сучасній вітчизняній дошкільній спеціальній освіті дітей із вадами мовлення створений навчально-методичний посібник для вихователів логопедичної групи та практичного психолога, котрий працює з дошкільниками з мовленнєвими порушеннями.

Упровадження забезпечить удосконалення та оновлення змісту спеціальної дошкільної освіти дітей із порушеннями мовлення.

Навчально-методичний посібник адресовано вихователям спеціальних дошкільних навчальних закладів компенсуючого типу для дітей із порушеннями мовлення, практичним психологам, працівникам реабілітаційних центрів. Окремі матеріали посібника можуть використовуватися педагогами груп загального розвитку, вчителями дошкільних відділень загальноосвітніх шкіл для дітей із тяжкими порушеннями мовлення, студентами педагогічних вузів.

ЗМІСТ

Передмова	4
Розділ 1. Загальні питання організації навчально-виховного процесу у групах для дітей із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення	
1.1. Організація та проведення ігрової діяльності як провідної форми навчально-виховного процесу в логопедичній групі для дітей із ФФНМ	13
1.1.1. Особливості проведення у логопедичній групі ігор з правилами	19
1.1.2. Особливості проведення творчих ігор у логопедичній групі	29
1.1.3. Використання ігрової діяльності в родинному навчанні дошкільників із вадами мовленнєвого розвитку	38
1.2. Специфіка створення предметно-розвивального та мовленнєвого середовища у спеціальному у спеціальному дошкільному навчальному закладі компенсуючого типу	42
Розділ 2. Робота вихователів у логопедичній групі для дітей із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення	
2.1. Професійні характеристики вихователя спеціального дошкільного навчального закладу компенсуючого типу	55
2.2. Врахування особливостей мовленнєвої діяльності дітей із ФФНМ у роботі вихователя логопедичної групи	60
2.3. Загальні аспекти організації та проведення роботи вихователя в групі для дітей із ФФНМ	63
2.4. Базовий компонент дошкільної освіти як основний орієнтир в роботі вихователя логопедичної групи для дітей із ФФНМ	67
2.4.1. Особливості реалізації змісту освітньої лінії „Мовлення дитини” в логопедичній групі	69
2.4.2. Особливості реалізації змісту освітньої лінії „Особистість дитини” в логопедичній групі	122
2.4.3. Особливості реалізації змісту освітньої лінії „Дитина в соціумі” в логопедичній групі	134
2.4.4. Особливості реалізації змісту освітньої лінії „Дитина у природному довкіллі” в логопедичній групі	140

2.4.5. Особливості реалізації змісту освітньої лінії „Дитина у світі культури” в логопедичній групі	146
2.4.6. Особливості реалізації змісту освітньої лінії „Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі” в логопедичній групі	168
2.4.7. Особливості реалізації змісту освітньої лінії „Іноземна мова” в логопедичній групі	175

Розділ 3. Робота практичного психолога з дошкільниками із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення

3.1. Професійні характеристики практичного психолога спеціального дошкільного навчального закладу компенсуючого типу	200
3.2. Врахування особливостей психофізичної діяльності дітей із ФФНМ у роботі практичного психолога	203
3.3. Окремі аспекти змістового наповнення роботи практичного психолога	210
3.4. Взаємозв'язок у роботі вихователя логопедичної групи та практичного психолога спеціального дошкільного навчального закладу компенсуючого типу	217
Післямова	227
Рекомендована література	231